14/10/2023

Ο χαιρετισμός του Πατριάρχη Ρουμανίας στο συνέδριο για τα 100 χρόνια του περιοδικού «Θεολογία»

Πατριαρχεία / Πατριαρχείο Ρουμανίας

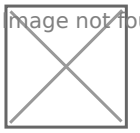

Στις προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο σύγχρονος άνθρωπος σε υπαρξιακό και πνευματικό επίπεδο αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, ο Μακαριώτατος Πατριάρχης Ρουμανίας κ.κ. Δανιήλ στο χαιρετισμό που απηύθυνε στο Διεθνές Επιστημονικό Συνέδριο για τα 100 χρόνια του περιοδικού «Θεολογία» της Εκκλησίας της Ελλάδος που διεξάγεται στην Αθήνα από 11 έως 15 Οκτωβρίου 2023, με κεντρικό θέμα: «Η ορθόδοξη Θεολογία εν πορεία στην "άυλη πραγματικότητα" της ύστερης νεωτερικότητας».

Τον Πατριάρχη Ρουμανίας εκπροσώπησε στο Συνέδριο, ο Σεβασμιώτατος Αρχιεπίσκοπος Μπουζαίου και Βραντσέας κ. Κυπριανός, ο οποίος ανέγνωσε τον χαιρετισμό.

Image not found or type unknown

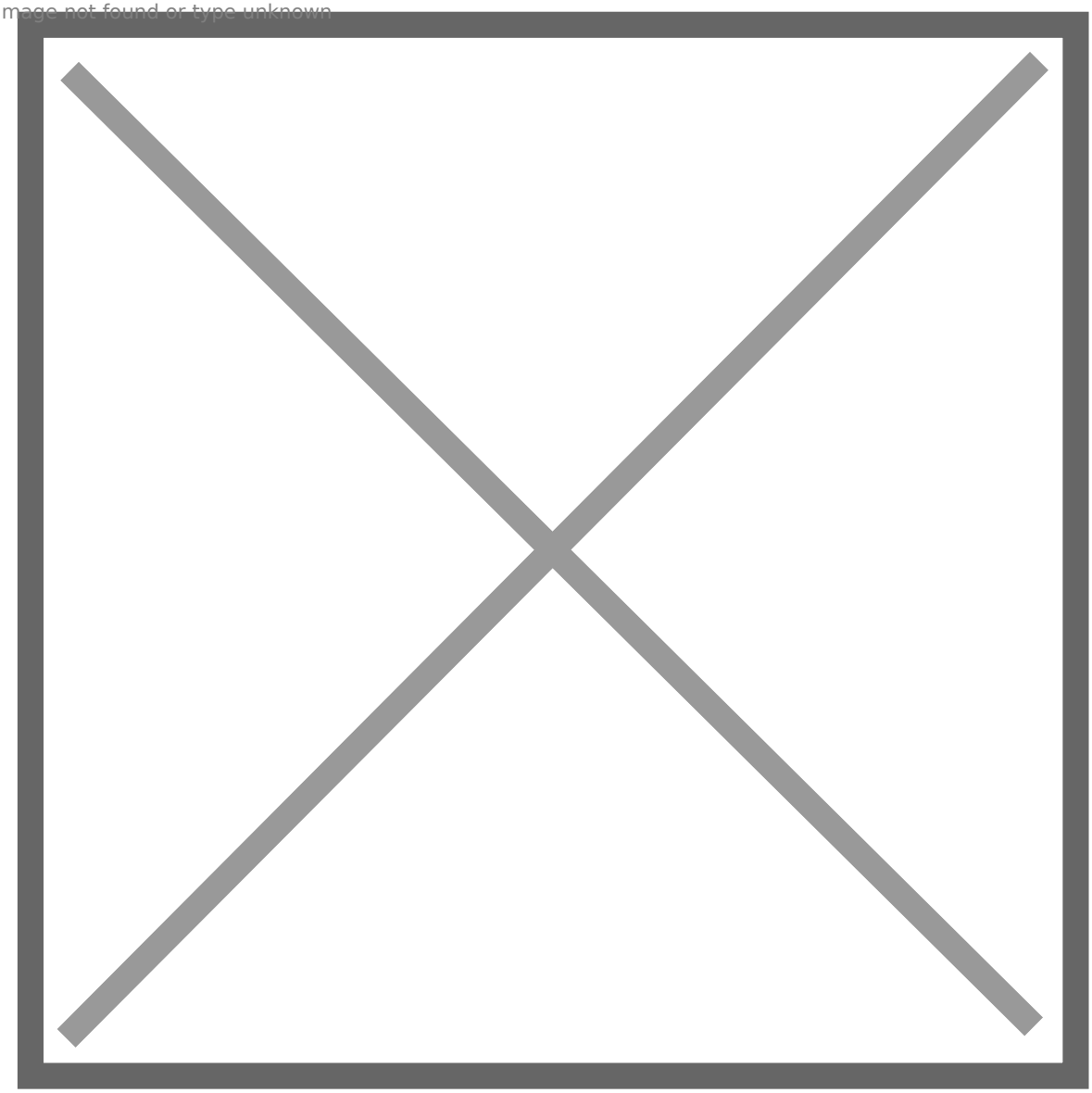

Αναλυτικά ο χαιρετισμός του Μακαριωτάτου Πατριάρχη Ρουμανίας κ.κ. Δανιήλ:

Μετὰ μεγάλης χαρᾶς, ἡ Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία τῆς Ρουμανίας ἔλαβε τὴν πρόσκλησιν ὅπως συμμετάσχῃ εἰς τὸ Διεθνὲς Θεολογικὸν Συνέδριον, τὸ ὁποῖον συγκληθήσεται ἐπὶ τῇ ἑκατονταετηρίδι ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*, ἔχοντος ὡς θέμα, *«ἡ Ὀρθόδοξη Θεολογία ἐν πορείᾳ στὴν ἄυλη πραγματικότητα τῆς ὕστερης νεωτερικότητος», καὶ* θὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν περίοδον 11-15 Ὀκτωβρίου 2023, ἐν Ἀθήναις.

Ὁ πρῶτος τόμος τοῦ ἐν λόγῳ περιοδικοῦ ἐξεδόθη εἰς τὸν ἑλληνικὸν κόσμον τῷ ἔτει 1923 ἐν Ἀθήναις, ἐκπληρῶν τὸν διακαῆ πόθον τοῦ ἀειμνήστου Χρυσοστόμου Παπαδοπούλου, καθηγητοῦ πανεπιστημίου, ὁ ὁποῖος μόλις εἶχε ἐκλεγεῖ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος. Εἰς τὸν πρόλογον τοῦ πρώτου τόμου, ὁ

διακεκριμένος καθηγητὴς Γρηγόριος Παπαμιχαὴλ ἐταύτιζε τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ *τῇ περιστερᾷ ἡ ὁποία ἐξαπεστάλη* ἀπὸ *τῆς νεὼς τῆς Ἐκκλησίας·* περιοδικοῦ ἔχοντος ὡς σκοπὸν τὴν διάδοσιν μηνυμάτων τῆς ἀκαδημαϊκῆς θεολογίας. Αὐτὴ ἡ ἀκαδημαϊκὴ διάστασις τοῦ ἐν λόγῳ περιοδικοῦ ἐπραγματοποιήθη διὰ τῶν ἐκδόσεων **πολυτίμων μελετῶν, αἱ ὁποῖαι ἀπήντησαν εἰς τὰς προκλήσεις τῆς τότε περιόδου, δηλαδὴ τῶν θεολογικῶν καὶ ποιμαντικῶν ἀναγκῶν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς διακονίας**. Ἡ ἔκδοσις τῶν ἐπιστημονικῶν μελετῶν εἰς ξένας γλώσσας, ἐκτὸς ἀπὸ τῆς ἑλληνικῆς, συνέβαλε οὐσιωδῶς εἰς τὴν μετάδοσιν αὐτῆς εἰς τοὺς διεθνεῖς ἀκαδημαϊκοὺς κύκλους.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ὑπενθυμίζομεν τὰς βιβλιοκρισίας διαφόρων βιβλίων, μελετῶν καὶ ἄρθρων τῶν Ρουμάνων ἱεραρχῶν, κληρικῶν καὶ λαϊκῶν θεολόγων, τὰ ὁποῖα δημοσιεύθησαν κατὰ τὴν μακρὰν περίοδον ἐκδόσεως αὐτοῦ τοῦ πολυσημάντου θεολογικοῦ ἀκαδημαϊκοῦ περιοδικοῦ.

Τὸ θέμα τοῦ παρόντος Διεθνοῦς Ἐπιστημονικοῦ Συνεδρίου, συγκληθέντος ἐπὶ τῇ συμπληρώσει ἑκατὸν ἐτῶν ἀπὸ τῆς συστάσεως τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία* – συμπεριλαμβάνοντος προσέτι καὶ τὸ θέμα, «*θεολογώντας ἐν τῇ ἐποχῇ τῶν μηχανῶν*» – ἐπίκαιρόν ἐστι σφόδρα, ἐπειδή, εἰς τὴν ζωὴν τοῦ συγχρόνου ἀνθρώπου αἱ ἀφορμαὶ ἀποσπάσεως τῆς προσοχῆς αὐτοῦ ἀπὸ τὰ πνευματικὰ ποικιλώτεραι καὶ πολυπλοκώτεραι τυγχάνουσι, μέσῳ τῆς νέας τεχνολογίας. Λόγῳ τῶν πολλαπλῶν προκλήσεων εἰς τὰς ὁποίας ὁ ἄνθρωπος ἐκτίθεται σήμερον, προκαλεῖται ἡ ψευδαίσθησις ὅτι ἡ ἄυλη πραγματικότης γνησιωτέρα ἐστὶ τῆς ἀληθινῆς. Τοιουτοτρόπως, γίνεται ἀναφορὰ περὶ προόδου, ἀλλ΄ οὐχὶ περὶ πνευματικῆς προόδου. Συλλαμβάνεται ἡ πρόοδος αὐτὴ τῷ *κοσμικῷ πνεύματι*, πράγμα τὸ ὁποῖον ἔρχεται εἰς ἀντίθεσιν πρὸς τὸ Πνεῦμα τοῦ Θεοῦ (*Πρὸς Κορινθίους Α΄* 2, 12).

Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ὁμιλεῖ ἡμῖν περὶ τοῦ ἄρχοντος τοῦ *κόσμου τούτου*, δηλαδὴ περὶ τοῦ διαβόλου (*Κατὰ Ἰωάννην* 14, 30; 16,11), ὡς πηγῆς κάθε κακοῦ. Οὕτως, ὁ Σωτὴρ ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστὸς ἐνδεικνύει ἡμῖν ὅτι οὐ δυνάμεθα ἀγαπᾶν ταυτοχρόνως τὸν κόσμον καὶ τὸν Θεόν, δεδομένου ὅτι ἡ ἀγάπη πρὸς ἓν πράγμα ἢ ἄτομον ἀπαιτεῖ ἐξ ὁλοκλήρου προσοχὴν καὶ ἀπόλυτον ἀφιέρωσιν ἐκ μέρους τοῦ ἀγαπῶντος: «*Οὐδεὶς οἰκέτης δύναται δυσὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἕνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἑνὸς ἀνθέξεται καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει*» (*Κατὰ Λουκᾶν* 16, 13).

Εἰς τὰ ἔργα αὐτοῦ ὁ ἅγιος Ἀπόστολος καὶ Εὐαγγελιστὴς Ἰωάννης χρησιμοποιεῖ πολλάκις τὸν ὅρον «*κόσμος*», ἐννοῶν ἅπαντα τὰ τοῦ κόσμου τούτου τὰ ἀμαυροῦντα ἢ ἐμποδίζοντα τὴν πραγματοποίησιν τῆς κατὰ χάριν ὁμοιώσεως τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τοῦ Θεοῦ (*Κατὰ Ἰωάννην* 15, 19; 17, 14; 17, 16; *Ἰωάννου Α΄* 2, 15-

17; 4, 5; 5, 4-5). Ὁ Ἀπόστολος παροτρύνει τοὺς χριστιανοὺς λέγων: «*μὴ ἀγαπᾶτε τὸν κόσμον μηδὲ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ. Ἐάν τις ἀγαπᾷ τὸν κόσμον, οὐκ ἔστιν ἡ ἀγάπη τοῦ πατρὸς ἐν αὐτῷ· ὅτι πᾶν τὸ ἐν τῷ κόσμῳ, ἡ ἐπιθυμία τῆς σαρκὸς καὶ ἡ ἐπιθυμία τῶν ὀφθαλμῶν καὶ ἡ ἀλαζονεία τοῦ βίου, οὐκ ἔστιν ἐκ τοῦ πατρός, ἀλλ᾽ ἐκ τοῦ κόσμου ἐστί» (Ἰωάννου Α΄* 2,15*).* Οἱ βαπτισμένοι χριστιανοὶ δύνανται νὰ νικῶσι τὸν κόσμον, διότι «*πᾶν τὸ γεγεννημένον ἐκ τοῦ Θεοῦ νικᾷ τὸν κόσμον· καὶ αὕτη ἐστὶν ἡ νίκη ἡ νικήσασα τὸν κόσμον, ἡ πίστις ἡμῶν*» (*Ἰωάννου Α᾽* 5, 4).

Τὴν ἀλήθειαν αὐτὴν ἐπεβεβαίωσεν ἡ πεῖρα τῶν ἐν ἡσυχίᾳ ἐντόνως βιωσάντων ἡσυχαστῶν τῆς Ἐκκλησίας. Εἷς ἐξ αὐτῶν, ὁ ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος, ἀναφέρει: «*Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου ὁ ἀληθινός, ὃν εἴρηκεν, ὅτι οὐ δύναταί τις μετὰ τοῦ πόθου τὴν ἀγάπην κτήσασθαι τοῦ Θεοῦ, οὐδὲ μετὰ τῆς κοινωνίας αὐτοῦ δυνατὸν κοινωνίαν κεκτῆσθαι πρὸς τὸν Θεόν, οὐδὲ σὺν τῇ μερίμνῃ αὐτοῦ ἔχειν τὴν μέριμναν τοῦ Θεοῦ».*[1]. Ὁ δὲ ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητὴς θεωρεῖ ὅτι εἰς τὴν Ἁγίαν Γραφὴν ὁ ὅρος «*κόσμος*» προσδιορίζει τὰ *ὑλικὰ πράγματα, καὶ κοσμικοί εἰσιν οἱ τούτοις τὸν νοῦν ἐνασχολοῦντες*[2], ἤτοι οἱ ἄνθρωποι οἱ ὁποῖοι ἔχουν τὸν νοῦν προσκολλημένον εἰς αὐτά.

Ὁ πατὴρ Δημήτριος Stăniloae, σχολιάζοντας τὰ λόγια τοῦ Μητροπολίτου Φιλαδελφείας Θεολήπτου, «*κόσμον δὲ λέγω τὴν φιλίαν τῶν αἰσθητῶν πραγμάτων καὶ τῆς σαρκός»,* διευκρινίζει ὅτι ὁ κόσμος ἐστὶν *ἐσωτερικὴ κατάστασις προσκολλήσεως πρὸς τὰ αἰσθητὰ καὶ σωματικά*[3].

Παρατηροῦμεν σήμερον ὅτι τὸ *πνεῦμα τοῦ κόσμου* ἀποτελεῖ, ἐξίσου, ἕναν ἀπὸ τοὺς παράγοντας οἱ ὁποῖοι ἐμποδίζουν τὸν σύγχρονον ἄνθρωπον ἵνα στρέφῃ τὴν προσοχὴν αὐτοῦ πρὸς τὸν Θεόν, ἵνα καλλιεργῇ εἰς τὴν ζωὴν αὐτοῦ τὴν ἀγάπην πρὸς Αὐτὸν καὶ πρὸς τὸν πλησίον. Ἡ κατάστασις τοῦ σημερινοῦ κόσμου ἐναντιοῦται τῇ ὑπὸ τοῦ Θεοῦ ἐν τῇ κτίσει τεθείσῃ τάξει, ὅταν εἰς τὴν ζωήν τοῦ ἀνθρώπου εἰσβάλλει, κατὰ μέγα ποσοστόν, ἡ τεχνολογία, ἡ ὁποία περιορίζεται εἰς μικρὸν καὶ ἁπλοῦν μηχανισμὸν ἢ ἠλεκτρονικὸν ἐργαλεῖον. Εἰς τὴν θέσιν τῆς ἑνότητος καὶ τῆς ἁρμονίας, παρεισέφρησεν ἡ πραγματικὴ σχιζοφρένεια τῶν πραγματικῶν ἱκανοτήτων τοῦ ἀνθρώπου. Ἐνεφανίσθη ἡ **σύγκρουσις μεταξὺ τῆς λογικῆς, τῆς θελήσεως καὶ τῶν αἰσθημάτων, πράγμα τὸ ὁποῖον ὁδηγεῖ εἰς ἀπώλειαν τῆς πραγματικῆς ἐπαφῆς μετὰ τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου.**

Τὸ πρόβλημα τοῦ σημερινοῦ ἀνθρώπου οὐκ ἔστιν ὑλικῆς ἢ τεχνολογικῆς φύσεως. Ὑπαρξιακὸν καὶ πνευματικὸν πρόβλημά ἐστιν! Ὅθεν, ἡ ἐγκατάλειψις τοῦ *πνεύματος τοῦ κόσμου τούτου* προϋποθέτει **ἀσκητικωτέραν προσέγγισιν. Τὸ γεγονὸς αὐτὸ ἐπιβεβαιοῖ τὴν ἐπικαιρότητα τῆς φιλοκαλικῆς ἀνθρωπολογίας, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ ἄσκησις ἀποτελεῖ τὴν ἄνοδον πρὸς τὴν ὁδὸν τῆς ἐλευθερίας, ἵνα ἐπανακτήσῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ζωήν, τὴν ἱκανότητα ἵνα συγκρατῶμεν τὸν ἑαυτόν μας καὶ τὰ δικά μας ἐγωϊστικὰ πάθη.**

Τοιουτοτρόπως, ὁ πατὴρ Δημήτριος Stăniloae δεικνύει ὅτι: ἡ **εὐκολωτέρα καὶ καταλληλοτέρα μέθοδος διὰ τὴν ἐπανάκτησιν τῆς πνευματικῆς δυνάμεώς ἐστιν ἡ ὑπὸ τοῦ ἁγίου Μαξίμου τοῦ Ὁμολογητοῦ οὕτως περιγραφομένη: *πίστις, φόβος Θεοῦ, ὑπομονή, ἐγκράτεια, ἀπουσία τῶν παθῶν καὶ ἡ ἀγάπη[4].***

Συγχαίρομεν πάντας τοὺς κοπιῶντας εἰς τὴν ἔκδοσιν τοῦ περιοδικοῦ *Θεολογία*, ὅπως καὶ τοὺς ὀργανωτὰς τοῦ Διεθνοῦς Θεολογικοῦ Συνεδρίου μὲ θέμα, «ἡ *Ὀρθόδοξη Θεολογία ἐν πορείᾳ στὴν ἄυλη πραγματικότητα τῆς ὕστερης νεωτερικότητος*», ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πνευματικῆς εὐωχίας ὑψηλοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἐπιπέδου.

Χαιρόμεθα ἀῤῥήτως διὰ τὴν εὐλογημένην ταύτην στιγμὴν καὶ διὰ μέσου τοῦ ἀντιπροσώπου τῆς Ἡμῶν Μετριότητος, τοῦ Σεβασμιωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Βουζαίου καὶ Βράντσεας, κ.κ. Κυπριανοῦ, ἀνανεοῦμεν τὰς εὐχὰς ἡμῶν πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, κ.κ. Ἱερώνυμον Β΄, τῇ εὐκαιρίᾳ συμπληρώσεως τῶν 15 ἐτῶν καρποφόρας ποιμαντορίας. Ἐπίσης, προσφέρομεν εἰς τὸν Μακαριώτατον **ἕνα σὲτ ἐγκόλπια εἰδικῶς κατεσκευασμένα διὰ Προκαθημένους τῶν Ἐκκλησιῶν, ὡς ἔνδειξιν τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης ἐκ μέρους τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας διὰ τὴν προώθησιν καὶ ἐμβάθυνσιν τῶν παραδοσιακῶν σχέσεων μεταξὺ τῶν Ἐκκλησιῶν Ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ εἰς ἐκδήλωσιν τῆς ποιμαντικῆς συνυπευθυνότητος καὶ ἀδελφικῆς κοινωνίας,** εἰς ἕνα τεταραγμένον κόσμον, λόγῳ τῶν ἐνόπλων συγκρούσεων καὶ ἐντάσεων μεταξὺ τῶν ἐθνικοτήτων.

Δεόμεθα τοῦ Ἐλεήμονος Θεοῦ ἵνα δωρίσῃ εἰς τοὺς συμμετέχοντας ταῖς ἐργασίαις τοῦ διεθνοῦς τούτου συνεδρίου χάριν, εὐλογίαν καὶ χαράν, ἐν τῷ φωτὶ τῆς πίστεως τῆς Μιᾶς, Ἁγίας, Καθολικῆς καὶ Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας.

Μετ' ἀδελφικῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης καὶ ἐξιδιασμένης τιμῆς,

† Δανιήλ
Πατριάρχης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Ρουμανίας

[1]. Ἅγιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος, *Λόγοι περὶ ἀσκήσεως*, Φιλοκαλία 4, EIBMBOR, Βουκουρέστι, 2017, σ. 52.
[2]. *Ὁ* Ἅγιος Μάξιμος ὁ Ὁμολογητής, *Κεφάλαια περὶ ἀγάπης* (τὰ δεύτερα ἑκατοστά), 53, Τόμος Β΄, Φιλοκαλία, μετάφραση τοῦ Π. Καθ. Δημητρίου Stăniloae, EIBMBOR, Βουκουρέστι, 2017, σ. 95.
[3]. Σημείωση 23 στὸν Θεόληπτο Φιλαδελφείας, *Λόγοι περὶ τῶν δυσκολίων τῆς μοναχικῆς ζωῆς*

, Φιλοκαλία Τόμος Ζ΄, EIBMBOR, Βουκουρέστι, 2017, σ. 54.

[4]. Π. Καθ. Δρ. Δημητρίου Stăniloae, *Ἡ ἀσκητικὴ καὶ μυστικὴ τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας*, EIMBOR, Βουκουρέστι, 2002, σ. 129.